

BEROEPS- BELANGEN

UITSpraak VAN DEN Raad VAN Beroep.

Inzake handelingen, in strijd met de beroepswaardigheid.

Uitspraak van den Raad van Beroep der Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde.

inzake :

X, tandarts, wonende te A,

appellant van twee uitspraken van den Afdeeliningsraad, afdeling B, der Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde, gedateerd 21 Juli 1934, doch uitgegaan op 29 Augustus 1934 inzake :

I. Het onderzoek tegen IJ, tandarts, wonende te A, aanhangig gemaakt bij klachte van X voornoemd ;

II. Het onderzoek tegen X voornoemd, aanhangig gemaakt bij klachte van IJ, voornoemd ; zijnde beide genoemde personen lid der Maatschappij ;

De Raad van Beroep :

Gezien de stukken, waaronder de beide in het hoofd dezes vermelde uitspraken, alsmede de memoriën van appèl en van antwoord door X en IJ ingediend, met alle daarbij overgelegde en alle verder in geding gebrachte stukken, over en weder aan hen beiden medegedeeld,

Gehoord beide personen voornoemd in de mondelinge behandeling voor den Raad van Beroep op 28 April 1935, waarbij X en IJ contradictoir gehoord, hunne klachten en verweren omstandig hebben toegelicht, zijnde X ter voormelde zitting bijgestaan door zijn raadsman Mr. H., en IJ door diens raadsman Mr. G., beiden advocaat te A,

Overwegende, dat de Raad van Beroep bij ééne beslissing uitspraak kan doen, aangezien beide gevallen ten nauwste samenhangen, immers beide betreffen handelingen van X en IJ in verband met, en naar aanleiding van X's werkzaamheid bij IJ,

Overwegende, dat X tegen de beide uitspraken van den Afdeelsraad te B tijdig in hooger beroep is gekomen ;

O. ten aanzien van geval :

I.

Het onderzoek tegen IJ, oorspronkelijk aanhangig gemaakt ingevolge de klacht X—IJ :

O. dat X IJ op twee punten handelingen verwijt die X qualificeert als te zijn in strijd met de eischen der collegialiteit ;

*) O. dat wel de thans geldende regelen bestraffing van leden door de tuchtcolleges der Maatschappij kennen wegens ernstige inbreuken op de collegialiteit, doch art. 24 der oude Statuten, onder welke vigueur de handelingen van IJ zijn gepleegd, slechts spreekt van handelingen in strijd met de beroepswaardigheid, tusschen welke begrippen, blijkens art. 51 van het thans geldende Huishoudelijk Reglement, verschil bestaat ;

O. dat echter de qualificatie die de klager geeft, ten aanzien van dit onderzoek niet ter zake dienende is ;

1). O. dat het eerste punt van X's klacht zakelijk inhoudt, dat IJ de ten processe bedoelde brieven met de mededeeling dat hij, IJ, de practijk wederom had hervat, heeft geschreven aan patiënten van X ;

O. dat, nadat IJ in eerste instantie had bestreden dat X „eigen practijk” had, en zijn recht op het schrijven der brieven had volgehouden, de Afdeelsraad bij de beroepen uitspraak, op grond o.m. van de tusschen X en IJ bestaan hebbende overeenkomst d.d. 6 Juni 1933, van oordeel was, dat X geen eigen practijk had en dus ook geen eigen patiënten dier practijk ;

O. dat de Afdeelsraad dus IJ gerechtigd achtte om de bedoelde brieven te schrijven en X's klacht ten deze ongegrond heeft verklaard ;

O. dat X in hooger beroep die uitspraak heeft bestreden en heeft betoogd dat hij wel eigen practijk had en IJ dus door de bewuste brieven „onder X's duiven schoot” ;

O. dat IJ in hooger beroep zijn standpunt heeft gehandhaafd ;

*) Deze en de volgende cursiveeringen van de Redactie.

O. waar dit geding betreft de uitspraak van Afdeelingraad en van Raad van Beroep als tuchtcolleges der Maatschappij krachtens hunne disciplinaire rechtsmacht, ten aanzien van alle handelingen van IJ (zoowel als t.a.z. van die van X) slechts één criterium mag worden aangelegd, en wel of die handelingen zijn in strijd met de beroepswaardigheid (art. 24 sub 10. der oude Statuten, geldend ten tijde van het plegen dier handelingen) ;

O. dat de Raad van Beroep dan ook het criterium dat door den Afdeelingraad op het onderhavige punt is aangelegd (al of niet „eigen practijk” van X) niet juist acht ;

O. dat ook al zou een juiste beoordeeling van de rechtsverhouding X—IJ leiden tot de slotsom dat X eigen practijk had — hetgeen de Raad van Beroep in het midden laat — van handelingen van IJ in strijd met de beroepswaardigheid slechts zou kunnen worden gesproken, indien deze, hetzij te kwader trouw, — dus wetende, of behoorende te weten, dat hij zich tot eens anders patiënten richtte — de brieven had geschreven, dan wel zulks lichtvaardig had gedaan, t.w. ofschoon hij aan zijn bevoegdheid daartoe gereeden twijfel had moeten koesteren ;

O. dat de Raad van Beroep noch zoodanige kwade trouw, noch lichtvaardigheid, bij IJ aanwezig heeft bevonden, en in het schrijven der brieven geen handeling ziet in strijd met de beroepswaardigheid ;

O. dat dus, zij het op andere gronden, de uitspraak van den Afdeelingraad te B moet worden bevestigd ;

2). O. dat het *tweede* punt van X's klacht zakelijk inhoudt, dat IJ, op de wijze als in de klacht omschreven, zich op laatdunkende wijze over X's werk zou hebben uitgelaten door tegen een patiënte, wier dochttertje door X was behandeld, te zeggen dat van diens behandeling „niets deugde” ;

O. dat, nadat IJ zoodanige uitlatingen had bestreden, de Afdeelingraad op grond van verklaringen van de bedoelde patiënte als bewezen heeft aangenomen, dat de ten laste gelegde uitlatingen door IJ niet zijn gedaan, in elk geval een oncollegiale uitlating van IJ tegenover X niet bewezen heeft geacht ;

O. dat X die uitspraak in hooger beroep heeft bestreden en IJ zijn verweer ten deze heeft gehandhaafd ;

O. dat de Raad van Beroep den twijfel niet van zich af kan zetten of IJ zich ten deze wel met die reserve heeft uitgelaten, die in het algemeen, en in het bijzonder in een geval als het onderhavige, mag worden geëischt waar het betreft de beoordeeling van door een collega verrichte behandelingen ;

O. dat, hoezeer ook tegen bovenbedoelden eisch menigmaal wordt gezondigd, naar het oordeel van den Raad van Beroep een ernstige verwaarloozing van dien eisch kan opleveren een handeling in strijd met de beroepswaardigheid om niet te spreken van strijd met de eischen van collegialiteit, die echter in deze zaak buiten beschouwing moeten blijven ;

O. evenwel dat, ook wanneer de voor den Afdeeliningsraad afgelegde getuigenverklaringen worden in aanmerking genomen, naar het oordeel van den Raad van Beroep niet is komen vast te staan welke bewoordingen door IJ zijn gebezigd, en welk oordeel hij over X's werk op dit punt heeft uitgesproken, en de feiten waarover X zich beklagt mitsdien onbewezen zijn ;

O. dat derhalve ook op dit punt de uitspraak, waarvan beroep, moet worden bevestigd, zij het met wijziging der motivering, omdat een eventueel oncollegiaal karakter der gewraakte handeling krachtens het op dit stuk toepasselijke art. 24 der oude statuten, buiten beschouwing dient te blijven ;

O. ten aanzien van geval

II.

Het onderzoek tegen X, in eersten aanleg aanhangig gemaakt in-gevolge de klacht IJ—X.

O. dat IJ op een zestal punten aan X handelingen verwijt, die zakelijk hierop neerkomen :

- I. dat niet IJ „onder X's duiven heeft geschoten”, (de in geval I als eerste punt van X's klacht behandelde quaestie), doch X onder IJ's duiven heeft geschoten, door de handelingen in bijlage I van IJ's klacht vermeld ;
- II. dat X van patiënten in ontvangst genomen gelden niet onmiddellijk als ontvangen contanten in dag- en grootboek heeft doen noteeren, noch heeft afgedragen ;
- III. dat X onware berichten heeft verspreid aangaande IJ's gezondheidstoestand en het tevens in strijd met de waarheid heeft doen voorkomen, alsof hij IJ's practijk bereids zou hebben overgenomen ;
- IV. dat X, tijdens IJ's ziekte als diens waarnemer optredende, met IJ's patiënten gemaakte afspraken om hen voor een vooraf bepaald bedrag te behandelen, niet is nagekomen door hoogere bedragen in dag- en grootboek te doen noteeren, als gevolg waarvan reclame's niet uitbleven ;

- V. dat X de patiënten, die in het laatst van 1933 onder behandeling waren en niet waren afbehandeld niet heeft terugbesteld;
- VI. dat X, als waarnemer tijdens IJ's ziekte onvoldoende contrôle heeft uitgeoefend op het gebruik van goud, tanden etc. op het laboratorium, en zelfs niet zou hebben geschroomd bij zijn vertrek op 27 December 1933 de helft van den toen nog aanwezigen voorraad goud, platinagoud, enz. mede te nemen, zonder er zich vooraf van overtuigd te hebben, hoeveel goud enz. in het tijdvak van 1 Juli 1933 tot 27 December 1933 (tijdvak der waarneming) verbruikt was geworden en of dus de resteerende voorraad klopte met dien, welke was ingekomen.

O. dat IJ ter staving dezer beweerde feiten een groot aantal brieven en bescheiden heeft overgelegd, zowel in eerste instantie, als in hooger beroep;

O. dat X in eersten aanleg geen gespecificeerd verweer heeft gevoerd, op grond dat hem dit bij gemis aan mededeeling der door IJ overgelegde bescheiden onmogelijk was;

O. dat de Afdeulingsraad te B omtrent voormelde 6 punten heeft beslist gelijk hieronder zal worden vermeld, en X tegen die uitspraak tijdig in hooger beroep is gekomen, hebbende IJ zijn grieven in hooger beroep gehandhaafd;

O. dat ook op de feitelijke beweringen van IJ en X hieronder voorzooveel noodig wordt teruggekomen;

O. dat voorop mag worden gesteld dat X zich heeft beklaagd, dat de Afdeulingsraad heeft beslist, zonder dat hij, X, kennis kon dragen van de door IJ ter staving zijner klacht overgelegde bijlagen, t.w. vele brieven en bescheiden;

O. dat de Raad van Beroep dit beklag volkomen gegrond acht;

O. immers dat op de meeste punten juist deze bijlagen de feiten noemden, die in de klacht meer in het algemeen waren samengevat;

O. dat geëischt moet worden dat aan dengene, tegen wien een onderzoek wordt ingesteld, ten spoedigste duidelijk wordt medegedeeld welke feiten hem worden ten laste gelegd, en de Raad van oordeel is dat het in het algemeen ten zeerste aanbeveling verdient, dat aan het betrokken lid niet alleen duidelijke mededeeling geschiedt, doch hem een volledig afschrift van de klacht wordt gezonden, evenals van bijlagen welke de ten laste gelegde feiten bevatten;

O. dat zoo noodig daartoe, in geval van een klacht, van den klager indiening der stukken in veelvoud kan worden verlangd;

O. dat voorts X zich beklagt, dat de Afdeelingsraad de beroepen uitspraak ten deele heeft gegrond op een getuigenverklaring afgelegd buiten zijn aanwezigheid;

O. dat deze grief in het algemeen juist moet worden geacht, en in het bijzonder in casu juist is, nu deze verklaring door een lid van het personeel van den klager was afgelegd;

O. dat een goede procesorde medebrengt dat, als regel, niet alleen klager en betrokken lid in elkanders bijzijn worden gehoord, doch ook verklaringen van derden in hun bijzijn worden afgelegd, opdat ieder in de gelegenheid zij vragen te stellen en naar aanleiding der verklaring desgewenscht in het midden te brengen wat terzake dienende kan zijn;

O. dat in het geding in hooger beroep alle terzake dienende stukken ter kennis van partijen zijn gebracht, en de voormelde getuigenverklaring op de hieronder bij punt V. vermelde gronden door den Raad niet als bewijs der klacht is aangenomen;

O. dat thans moet worden beslist over de door appellant X gewilde beperking van zijn appèl;

O. dat X na tegen de voormelde uitspraak van den Afdeelingsraad te B onbeperkt appèl te hebben ingesteld, nadien, en na het verstrijken van den appèltermijn, heeft verklaard zijn appèl te willen beperken tot de uitspraak van den Afdeelingsraad omtrent voormeld punt V;

O. dat de bedoeling daarvan duidelijk is, immers de Afdeelingsraad met betrekking tot dit punt disciplinaire maatregelen heeft toegepast, doch op de andere punten IJ's klacht ongegrond verklaarde;

O. dat IJ zich tegen de mogelijkheid dier latere beperking van het appèl heeft verzet, en de Raad van Beroep, zonder op zijn beslissing vooruit te loopen, de behandeling in hooger beroep over alle punten heeft uitgestrekt;

O. dat de Raad van Beroep van oordeel is dat over alle voormelde punten moet worden beslist en uitspraak gedaan;

O. immers dat het karakter van de disciplinaire rechtsmacht, die de statuten en reglementen aan de tuchtcolleges der Maatschappij geven, en die ook inhoudt dat de Afdeelingsraden bij de uitoefening hunner disciplinaire bevoegdheden niet afhankelijk zijn van het indienen eener klacht, niet toelaat deze rechtsmacht te vergelijken met arbitrale rechtsmacht van een scheidsgerecht in een geschil over subjectieve rechten of belangen, die ter vrije beschikking van partijen staan;

*O. dat dan ook, zooals de Raad van Beroep meermalen heeft be-
slist, een onderzoek, aanhangig gemaakt bij een klacht, geenszins
beperkt is tot de feiten in die klacht genoemd;*

O. dat, in aansluiting aan dit karakter zijner rechtsmacht, de Raad van Beroep, volgens statuten en huishoudelijk reglement, in hooger beroep ieder geval zelfstandig heeft te onderzoeken;

O. dat het verband tusschen de aan X door IJ verweten gedragingen, die alle betreffen X's optreden in de practijk van IJ tijdens en bij het einde van IJ's ziekte, zoodanig is dat hier van één geval moet worden gesproken;

O. dat IJ's terminologie waar hij spreekt van 6 klachten, waarin de Afdeulingsraad hem volgde, aan het voren overwogene geen afbreuk doet, en IJ zelf hierin, blijkens de stukken, ook niet consequent is;

O. dat dus de Raad van Beroep, eenmaal in de zaak betrokken, het geheele geval heeft te onderzoeken, te behandelen en daarover heeft te beslissen;

O. thans ten aanzien van punt I hierbovenvermeld;

dat de Afdeulingsraad een „schieten door X onder de duiven van IJ” niet aanwezig heeft bevonden, en de klacht ten deze ongegrond achtte;

dat de Raad van Beroep bij de behandeling in hooger beroep uit de feiten, die konden worden vastgesteld, onder verwijzing naar zijn bij de soortgelijke klacht van X gegeven beschouwingen, van oordeel is dat ten deze geen handelen van X in strijd met de beroepswaardigheid is gebleken;

O. ten aanzien van punt II:

dat de Afdeulingsraad X's financieel beheer „zeer slordig” achtte doch meende ten aanzien daarvan incompetent te zijn, en derhalve de klacht van IJ op dit punt „ongegrond” verklaarde, welke beslissing door de gemelde overweging niet kan worden gedragen;

dat den Raad van Beroep uit de door IJ geproduceerde stukken en de behandeling in hooger beroep is gebleken, dat het financieel beheer van X in voormeld opzicht zeer laakbaar is geweest, en de qualificatie „zeer slordig” daarvoor niet voldoende sterk is;

dat X in dit beheer, met name bij het afdragen, verantwoorden en vermelden van ontvangen gelden ernstig te kort is geschoten in verplichte zorgvuldigheid, terwijl vaststaat dat dit aan patiënten geenszins is ontgaan en dit dezen zoowel als IJ tal van onaangenaamheden en moeilijkheden heeft bezorgd;

O. dat onder deze omstandigheden de Raad van Beroep deze gedragingen van X in de waarneming van de practijk van een zwaar zieken collega — al dan niet met eigen practijk daarnaast — ernstig in strijd acht met de beroepswaardigheid ;

O. dat als verzachtende omstandigheid slechts ten deele kan gelden dat X niet met de boekhouding was belast, daar deze van de volledigheid en correctheid van X's mededeelingen en handelingen op het gebied van financieel beheer afhankelijk was, terwijl patiënten hadden moeten vertrouwen op zoodanige correctheid en volledigheid ;

O. dat X's beroep op de drukte en zorgen van de practijk evenmin opgaat, immers de practijkomvang, naar den Raad bij de behandeling is gebleken, zoodanig beroep ook ten aanzien van een jong collega niet vermag te rechtvaardigen ;

O. dat wel als verzachtende omstandigheid kan gelden dat de boekhouding min of meer „huiselijk” werd gevoerd ;

O. dat met al die factoren bij de hieronder vermelde uitspraak wordt rekening gehouden ;

O. dat den Raad van Beroep geen reden bekend is waarom hij incompetent zou zijn over voormelde handelingen van X te oordeelen, en hij de beslissing van den Afdeelingsraad slechts kan grijpen indien deze, abusievelijk, zou hebben gemeend dat van hem een vaststelling van financieele civielrechtelijke aanspraken van IJ jegens X werd verlangd ;

O. dat de uitspraak waarvan beroep dus op dit punt niet kan worden gehandhaafd,

O. ten aanzien van punt III,

dat de Afdeelingsraad slechts bewezen heeft geacht dat sommige patiënten den indruk hadden, dat X reeds de practijk van IJ had overgenomen, en dus de klacht ten deze ongegrond achtte ;

O. dat de Raad van Beroep dit oordeel onderschrijft en ten deze geen handeling van X in strijd met de beroepswaardigheid heeft bevonden ;

O. ten aanzien van punt IV,

dat de Afdeelingsraad van oordeel was dat door X fouten zijn gemaakt, doch zich incompetent achtte en de klacht daarom ongegrond verklaarde ;

O. dat den Raad van Beroep geen redenen van incompetentie bekend zijn ;

O. dat den Raad uit de producties en de mondelinge behandeling inderdaad van reclame als ten deze bedoeld, is gebleken ;

O. dat de Raad hiervan een gebrek aan accuratesse van X wel mede de oorzaak acht, doch aan den anderen kant overweegt, dat bij persoonswisselingen van een behandelend tandarts soortgelijke reclames — ook waar niet gegrond — zoo licht zullen voorkomen, en ook op dit stuk misverstanden — werkelijk of gepretendeerd — zoo wel mogelijk zijn, dat hij uit het gebleken materiaal ten deze wel moet concludeeren tot een gebrek aan accuratesse van X, doch dit niet is gebleken zoo ernstig te zijn om een handeling in strijd met de beroepswaardigheid op te leveren;

Overwegende ten aanzien van punt V;

dat de Afdeulingsraad op grond van de verklaring van de getuige Q, praktijkjuffrouw in dienst van IJ, het niet-terugbestellen van patiënten in het einde van 1933, bewezen heeft geacht en dit heeft bestraft met berisping en een reglementaire boete van f 500.— als zijnde een ernstige inbreuk op de collegialiteit;

Overwegende dat echter deze maatstaf niet mag worden aangelegd, terwijl over het hooren van getuigen buiten aanwezigheid van klager of betrokken lid, de Raad reeds hierboven zijn meening heeft gezegd;

O. dat de behandeling in hooger beroep en het ter zitting overgelegde patiëntenboek van IJ, den Raad een ander beeld van de zaak heeft gegeven dan in de bestreden uitspraak is geteekend;

O. dat den Raad van Beroep is gebleken :

1°. dat in November en December 1933 verschillende patiënten die niet afbehandeld waren wèl zijn terugbesteld; en 2°. dat voor het niet terugbestellen van anderen door X een plausibele reden kon worden opgegeven;

O. dat de overblijvende gevallen niet een dusdanig aantal vormen dat daaruit kwade trouw van X mag worden afgeleid, of daarop de vooronderstelling van oneerlijke bedoelingen zou mogen worden gefundeerd, zoodat de Raad ten deze een handelen van X in strijd met de beroepswaardigheid niet bewezen acht;

O. ten aanzien van punt VI,

dat ook hier de Afdeulingsraad fouten van X aanwezig achtte, doch zich ten deze eveneens incompetent achtte en de klacht op dit punt ongegrond verklaarde;

O. dat de Raad van Beroep van oordeel is dat de ten deze door IJ beweerde feiten ten aanzien waarvan de Raad niet over verdere gegevens beschikt, in elk geval van zuiver internen aard zouden.

zijn, en, ook indien bewezen, in casu niet handelingen in strijd met de beroepswaardigheid zouden kunnen opleveren ;

O. dat de Raad zich dus van een verder onderzoek op dit punt heeft te onthouden ; en :

buiten en behalve de voormelde overwégingen voorts :

O. dat bij de behandeling van het hooger beroep de Raad van Beroep tevens kennis heeft gekregen van de over en weder door X en IJ tusschen 27 December 1933 en 16 Maart 1934 in de plaatselijke dagbladen geplaatste advertenties, waarvan de tekst nadien door beiden aan den Raad is verstrekt ;

O. dat ten deze de Raad het oog heeft op de advertenties van X van 27 December 1933 en van 3 Januari en 3 Maart 1934, alsmede op de advertenties van IJ van 29 December 1933, en 16 Maart 1934 ;

O. dat de Raad vooropstelt dat hij tot de vereischten van het handelen naar de regelen van beroepswaardigheid rekent dat wordt zorg gedragen, dat in advertenties van tandartsen naar buiten, zoo eenigszins mogelijk, niet kan blijken van spanningen in de verhouding van collega's onderling ;

O. dat tot die vereischten tevens moet worden gerekend dat in zulke advertenties de persoon en de practijk van collega's zooveel mogelijk wordt ontzien, en dat groote zorgvuldigheid en voorzichtigheid in de redactie van advertenties wordt betracht ;

O. dat de Raad ten deze de advertenties van X en IJ beide niet onberispelijk acht, doch z.i. die van X veel minder te wenschen overlaten dan die van IJ ;

O. ten aanzien van de eerste, dat de Raad het niet geheel juist acht, dat in geen dier aankondigingen iets voorkomt van de scheiding tusschen X en IJ, waarvan een objectieve en voorzichtige aanduiding zeker gewenscht ware geweest ;

O. ten aanzien van IJ's advertentie van 29 December 1933 :

dat IJ's aan de kennisgeving der practijkhervatting toegevoegde woorden „en dat de waarneming van tandarts X en elke verdere „samenwerking met dezen in welken vorm ook, door omstandigheden sinds 27 December is geëindigd” een formuleering is die niet toelaatbaar kan worden geacht ;

dat in diens advertentie van 16 Maart 1934 de aan de dankbetuiging ter gelegenheid van zijn herstel onmiddellijk verbonden zinsnede : „Inmiddels bericht hij zijn practijk volledig te hebben „hervat en dat hij elke relatie met tandarts X heeft doen beëindi-

„gen”, speciaal wat de laatste woorden betreft, volstrekt afkeuring verdient;

O. ten aanzien van alle advertenties dat die van December 1933 en Januari 1934 eenige verontschuldiging vinden in de gespannen verhouding tusschen X en IJ, waarbij de Raad er van uitgaat dat hem van kwade trouw of opzet tot benadeeling aan geen zijde is gebleken, en waarbij mag worden gereleveerd dat IJ's verwijt dat X op 27 December 1933 blijkens diens advertentie reeds klaar was met een nieuw adres, gebleken is niet gerechtvaardigd te zijn;

O. dat echter voor IJ's advertentie van 16 Maart 1934 geen oogenblikkelijke spanning als verontschuldiging kan worden aangevoerd voor den vorm van zijn zakelijke mededeeling omtrent het uit elkander gaan van X en hem;

O. dat de Raad IJ de vorm van die mededeeling te meer verwijt, omdat IJ daarbij aanzienlijk afgeweken is van een hem op zijn aanvraag verstrekt deskundig advies over dien te kiezen vorm;

O. dat de Raad van Beroep echter ten deze voor een tuchtmaatregel geen plaats acht;

O. immers dat de Raad hierbij vooral laat wegen dat X noch IJ zich over de teksten der over en weer geplaatste advertenties heeft beklagd bij den Afdeulingsraad, en zich dus blijkbaar, ofschoon zij over andere handelingen wèl klaagden, door die teksten niet in eenige mate benadeeld of gekwetst achtten;

O. bovendien, dat de Raad van Beroep, als beroepsinstantie, geen termen vindt om ten deze, over niet in eersten aanleg berechte feiten een disciplinaire maatregel toe te passen; *waarbij de Raad echter de gelegenheid wel aangrijpt om nog eens met nadruk te wijzen op de vereischten van zorgvuldigheid en voorzichtigheid die bij het plaatsen van advertenties moeten worden in acht genomen;*

O. dat al hetgeen omtrent de advertenties is overwogen buiten invloed op na te melden beslissing is gebleven;

O. dat op grond van de bovenstaande, ten deze ter zake dienende overwegingen, thans, lettende op alle omstandigheden en den ernst der desbetreffende feiten, moet worden beslist als volgt:

Rechtdoende:

In geval I. (klacht X—IJ):

Bekrachtigt, met verbetering der gronden de uitspraak van den Afdeulingsraad te B;

Verklaart X's klacht op beide punten ongegrond, zijnde van handelingen van IJ strijdig met de beroepswaardigheid, niet gebleken;

Verstaat dat ten deze voor het aanwenden van eenige disciplinaire maatregel jegens IJ dan ook geen grond is; en

In geval II:

Vernietigt de uitspraak waarvan beroep,

Verklaart op de punten I, III, IV, V en VI IJ's klacht ongegrond, zijnde van handelingen van X in strijd met de beroepswaardigheid niet gebleken;

Verklaart, ten aanzien der feiten onder II bedoeld, IJ's klacht gegrond;

Verstaat dat X ten deze heeft gehandeld in strijd met de beroepswaardigheid;

Past op tandarts X te A toe de disciplinaire maatregelen van berisping — gelijk vervat in de afkeurende overwegingen hieromtrent in deze uitspraak voorkomende — en van boete door oplegging eener geldboete van *één honderd gulden* (Hfl. 100.—); veroordeelt hem voorts tot een gedeeltelijke vergoeding van de kosten terzake door den Afdeulingsraad van de afdeling Utrecht gemaakt, en wel tot een bedrag van *vijftig gulden* (Hfl. 50.—), beide bedragen te voldoen binnen een termijn van één maand na de dagteekening dezer uitspraak, aan den Penningmeester der Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde; door dezen over te maken respectievelijk aan den Penningmeester van het Steunorgaan en aan dien der afdeling Utrecht.

Bepaalt dat deze beslissing gedeponceerd zal worden in het archief van den Raad van Beroep, en dat volgens huishoudelijk reglement afschriften zullen worden gezonden aan de leden X en IJ als klagers en betrokken leden, voorts aan het Hoofdbestuur der Maatschappij, het Afdeulingsbestuur en den Afdeulingsraad der Afdeling B.

Aldus gewezen den zevenden November 1935 door den Raad van Beroep der Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde, ten deze samengesteld uit de leden J. S a n d e r s E z n., voorzitter, te Amsterdam; I. A. H o l t h a u s te Zwolle en P. H. B u i s m a n te Tiel.

UCHTRECHT

Uitspraak van het College in eersten aanleg te Zwolle.

Het College voor Medisch Tuchtrecht in eersten aanleg, gevestigd te Zwolle;

Gelezen een klacht d.d. 30 Juli 1935, door A, tandarts, wonende te X, op 7 Augustus 1935 bij het College ingediend en gericht tegen B, tandarts, wonende te IJ;

Overwegende, dat klager deze klacht baseert op het feit, dat de aangeklaagde tandarts in nieuwsbladen advertenties heeft doen plaatsen van hierna te noemen inhoud, welks inhoud volgens klager geschikt is om het vertrouwen in den stand der tandartsen te ondermijnen;

Gehoord ter terechtzitting van 13 September 1935 klager en aangeklaagde;

Ten aanzien der feiten:

Overwegende, dat ter voormelde terechtzitting zakelijk is verklaard door:

a. Klager:

dat hij is A, oud ... jaar, tandarts, wonende te X;

dat hij bij den inhoud van zijn klacht volhardt;

b. aangeklaagde:

dat hij is B, oud ... jaar, tandarts, wonende te IJ;

dat hij erkent, in ..... nieuws- en advertentieblad voor ..... te hebben doen plaatsen twee advertenties en wel in het nummer van 4 Mei 1935 een advertentie, luidende: „Spreekuren: Tandarts B. Voor ..... en omgeving Maandags, Woensdags en Vrijdags van 1—2 bij Drogist C voor ..... Maandags, Woensdags en Vrijdags van half 3 tot half 4 bij D. Voor ..... wordt verwezen naar de spreekuren te ..... Prima gebitten. Pijnlooze behandeling. Zeer lage prijzen,” en in het nummer van 11 Mei 1935 een advertentie, luidende: „Tandarts B heeft vanaf 15 Mei nieuwe tarieven voor fondsleden en werklozen. Prima volle kunstgebitten met inbegrip van verdoofd trekken met jarenlange garantie f 40.—. Voor particulieren met geringe verhooging.”;

dat hij die advertentie, na een advertentie-contract voor een half jaar te hebben gesloten, meermalen heeft doen plaatsen, doch daarmede sinds eenigen tijd is opgehouden in afwachting van de in deze zaak door het College te nemen beslissing, waarin hij gaarne zou lezen hoe hij wel adverteeren mag; dat hij een gebit met verschillende materialen kan maken en het voor f 40.— in de tweede advertentie bedoelde gebit goed is, doch daarin niet de beste soort tanden zijn verwerkt; dat voor zulk een gebit een particulier f 50.— moet betalen;

Overwegende, dat het College ter terechtzitting heeft kennis genomen van de beide nummers van het blad, in aangeklaagde's verklaring bedoeld, onderscheidenlijk bevattende advertenties van den inhoud als in die verklaring omschreven;

Ten aanzien van het recht:

Overwegende dat klager, die tandarts is, als rechtstreeks belanghebbende bij de klacht, in den zin der Medische Tuchtwet, is te beschouwen;

Overwegende, dat vaststaat dat de aangeklaagde tandarts de beide voormelde advertenties heeft doen plaatsen en de eenige vraag deze is of aangeklaagde daardoor het vertrouwen in den stand der tandartsen heeft ondermijnd;

Overwegende, wat de advertentie van 4 Mei 1935 betreft, dat daarin onder meer wordt aangekondigd „pijnlooze behandeling, zeer lage prijzen”, ofschoon, gelijk aan het College bekend is en ook aan aangeklaagde bekend moet zijn, een pijnlooze behandeling niet steeds kan worden verzekerd;

Overwegende derhalve dat bij een patiënt, die, door de geadverteerde pijnlooze behandeling, al dan niet in combinatie met de aangekondigde zeer lage prijzen, verlokt, desondanks door aangeklaagde's behandeling pijn ondervindt, het vertrouwen in den stand der tandartsen, waarvan aangeklaagde een vertegenwoordiger is, noodzakelijk wordt ondermijnd, aangezien een zoodanige valsche voorspiegeling met dusdanig vertrouwen onverenigbaar is;

Overwegende, voor zoover aangaat de advertentie van 11 Mei 1935, dat daarin als „prima” worden aangekondigd kunstgebitten, waarvan aangeklaagde heeft erkend dat het materiaal niet het beste is, zoodat aangeklaagde zich aldus op één lijn stelt met dengene die, tegen beter weten in, door hem verhandelde koopwaar opvijzelt; dat immers het publiek onder „prima” wel het beste verstaat, in dit geval te eerder omdat, gelijk het College bekend is, aan een patiënt, voordat deze een kunstgebit bestelt, geen verschillende soorten van materiaal ter keuze plegen te worden voorgelegd;

Overwegende voorts, dat ook de aankondiging van „jaren lange garantie”, zoowel om haar onbepaaldheid als wegens het volstrekt ongebruikelijke van het verstrekken eener garantie voor een gebit, een ongepast lokmiddel is;

Overwegende dat, nu aangeklaagde heeft erkend, dat een voor fondsleden en werkloozen voor f 40.— aangeboden gebit door een particulier met f 50.— moet worden betaald, het College in de geadverteerde „geringe verhooging” evenzeer, een ontoelaatbare handeling ziet;

Overwegende, dat ook de advertentie van 11 Mei 1935 ondermijning van het vertrouwen in den stand der tandartsen met zich brengt, nu zoodanig vertrouwen met de door aangeklaagde toegepaste middelen onvereenigbaar is, gelijk uit het vorenstaande volgt;

Overwegende, dat het College geen termen vindt aan te geven hoedanige advertentie wel toelaatbaar zou zijn, zooals aangeklaagde heeft verzocht;

Overwegende mitsdien, dat de aangeklaagde tandarts zich heeft schuldig gemaakt aan handelingen, die het vertrouwen in den stand der tandartsen ondermijnen;

Overwegende dat het College van oordeel is, dat deswege met een waarschuwing kan worden volstaan;

Overwegende dat deze beslissing, met het oog op haar belang, voor bekendmaking in aanmerking komt;

Op voormelde gronden recht doende:

Beslist, dat op B, tandarts, wonende te IJ, wordt toegepast de maatregel van waarschuwing;

Beveelt, dat deze beslissing, met inachtneming van het bepaalde in art. 63 van het Kon. Besluit van 31 October 1929, Stbl. no. 474, zal worden bekend gemaakt in de Verslagen en Mededeelingen betreffende de Volksgezondheid en voorts ter plaatsing zal worden toegezonden aan de redacties van het Nederlandsch Tijdschrift voor Geneeskunde, de Geneeskundige Gids, het Tijdschrift voor Tandheelkunde, het Weekblad van het Recht en de Nederlandsche Jurisprudentie.

Aldus gewezen op 1 October 1935 door de Heeren Mr. A. J. M. van Heijst, Voorzitter; Dr. J. van der Hoeven en H. G. Gooszen, Geneeskundigen-Leden; G. W. van der Linde en H. H. P e s m a n, Tandartsen-Leden; in tegenwoordigheid van Mr. D. S a n d e r s, Secretaris.

(get.) A. VAN HEIJST, Voorzitter.
 „ D. SANDERS, Secretaris.

HEEFT EEN TANDARTS RECHT OP HONORARIUM VOOR EEN MONDONDERZOEK EN KOSTENOPGAVE VAN BEHANDELING?

Een onzer groote dagbladen ontving van een abonné de vraag, of hij wettelijk verplicht was tot betaling voor een bezoek aan een tandarts, bij wien hij naar de kosten van een noodzakelijke behandeling had geïnformeerd.

De zakelijke inhoud van het stuk van den abonné kan als volgt worden weergegeven:

De schrijver bezocht een tandarts, ten einde te vernemen tot welken prijs deze de noodige vullingen zou willen verrichten. De tandarts noemde een bedrag van een kleine f 200,—, nadat hij „even het aantal ontstoken tanden en kiezen geteld” had. De abonné „bedankte den dokter voor zijne mededeeling” en zeide, dat hem dit te duur kwam, maar ontving tot zijne verbazing na zekeren tijd een rekening van f 3,— voor deze visite, welke, volgens den abonné „hoogstens 2 minuten” zou hebben geduurd. Het gaat nu den abonné niet om dit betrekkelijk geringe bedrag, maar om het z. i. „onbehoorlijke gedrag van den betreffenden tandarts, die weigert in te zien, dat de kost nog steeds voor den baat uitgaat”. Hij zou in de zakenwereld wel eens een schriftelijke aanbieding willen zien, waarin een alinea zou voorkomen, luidende: „Deze offerte kost U drie gulden”.

Het dagblad zond dit stuk aan het bestuur van eene der tandheelkundige verenigingen met het verzoek om eenige toelichting, ten einde den inzender behoorlijk gedocumenteerd te kunnen antwoorden.

Dit bestuur op zijn beurt richtte, onder toezending van de correspondentie, aan de Commissie voor Beroepsethiek van de Maatschappij het verzoek, deze aangelegenheid te willen afdoen, aan welk verzoek voldaan werd door het hieronder volgende stuk aan de Redactie van het blad te schrijven.

Volgens telefonische informatie na eenigen tijd ingewonnen, heeft die Redactie het ten slotte wenschelijk geacht, van de geheele kwestie niets in haar blad op te nemen.

De Commissie voor Beroepsethiek is echter van meening, dat het aan de formuleering van dit antwoord bestede werk nog eenig nut zou kunnen hebben voor dezen of genen collega, die wellicht in zijne practijk geplaatst wordt voor de concrete beantwoording van de vraag, aan het hoofd van dit artikel geplaatst.

Om die reden publiceert zij dit antwoord op deze plaats :

Aan de Redactie van het Dagblad .....

Mijne Heeren,

Het is inderdaad gewoonte en in overeenstemming met hetgeen gebruikelijk is hier te lande in de z.g. vrije beroepen, dat een bezoek als omschreven in dezen brief als een consult beschouwd en berekend wordt.

Tegen de billijkheid hiervan valt ook niets in te brengen, wanneer men in aanmerking neemt, dat een dusdanig onderzoek en daarop gebaseerde berekening den tandarts niet slechts tijd, moeite (vaak een weinig geld) kost, maar ook vooral kennis en inzicht vereischt, welke voor een juiste waarneming en een juist oordeel omtrent de meest gewenschte behandeling onontbeerlijk zijn. En deze kennis en dit inzicht heeft de tandarts eerst kunnen verkrijgen na jarenlange studie en ervaring.

Men mag aannemen, dat de prijsopgave aan Uw abonné niet eenvoudig beteekende : zóóveel vullingen à zóóveel maakt bijna f 200,—, maar dat de tandarts na het onderzoek, welke tanden behandeld moesten worden (op zich zelf reeds dikwijls niet eenvoudig!), zich een plan heeft gevormd, welke behandeling hier het geschiktste was, en heeft geschat hoeveel moeite, tijd en onkosten deze behandeling vereischen zou.

Een dusdanig bezoek aan den tandarts levert dus niet een prijsopgave zonder meer, maar houdt tevens een advies in, hetzij al of niet in détails aan den bezoeker medegedeeld. Zoo-danig advies vraagt men alleen van den persoon, in wien men meent vertrouwen te kunnen stellen.

(Schijnbaar in tegenspraak met deze uiteenzetting is de verklaring van den geachten inzender, dat het bewuste onderhoud met het onderzoek in 2 minuten was afgelopen. Natuurlijk twijfelen wij niet aan de goede trouw van Uwen abonné, maar de ervaring leert, dat iemand den tijd, met een dusdanig bezoek gemoeid, achteraf slecht kan schatten.

Wij moeten wel aannemen, in verband met het belangrijke

bedrag verlangd voor de restauratie van den mond, dat er veel aan het gebit haperde, wat een uitgebreid onderzoek eischte. De duur van 2 minuten is dus waarschijnlijk zeer belangrijk te kort geschat).

Overigens: wanneer niet sprake is van handel in den eigenlijken zin (waar goederen van de eene hand in de andere overgaan), maar waar een zekere arbeid verricht moet worden, waarbij persoonlijk inzicht en vakbekwaamheid belangrijke factoren zijn, komt het voor, ook in de zakenwereld, dat een rekening voor een verstrekt advies wordt ingediend.

Uitoefening van geneeskunst en ook uitoefening van tandheelkunst, een deel der geneeskunst, is geen „zaken doen” in den gebruikelijken zin. Men kan niet bij een dokter, een tandarts, een advocaat inloopen, gelijk in een winkel en vragen naar den prijs van de „koopwaar”, die deze dokter, tandarts, advocaat heeft aan te bieden en dat bij eenige beroepsgeenooten herhalen, zonder dat men voor die bezoeken, voor het beslag leggen op iemands kennis, arbeid en tijd, maar vooral op zijn in zekeren zin onbaatzuchtig oordeel, wat schuldig is. Het zou onredelijk zijn, dit gratis te verlangen.

Wanneer het anders ware, zouden in de eerste plaats de belangen der patiënten (cliënten) benadeeld worden. Om dit in te zien, denke men zich even den toestand in, waarbij ieder bij tal van tandartsen (laten wij ons bij dit beroep bepalen) zijn mond zou kunnen laten onderzoeken en naar de kosten van behandeling informeerden, zonder dat hij iets hoefde te betalen. Zou men niet gelooven, dat tal van misstanden onmogelijk konden uitblijven, welke de waardigheid van het beroep grootelijks zouden benadeelen en het onmisbare vertrouwen van het publiek in de uitoefenaren van het beroep ondermijnen? En zou dat niet veel erger nadeel voor beide partijen zijn?

De aanhaling van Uw abonné: de kost gaat voor de baat uit, kan hier niet van toepassing zijn op den geconsulteerden tandarts. De kost, die bij den tandarts voor de baat uitgaat is zijn jarenlange opleiding, zijne voortgezette studie in de practijk, zijne installatie, enz.

Onbehoorlijk is het gedrag van den bedoelden tandarts dan ook in het geheel niet, zooals naar wij meenen te mogen aannemen, uit het bovenstaande wel duidelijk is geworden.

Ongetwijfeld zou ook de Rechter den tandarts het gevraagde honorarium toekennen.

Wij begrijpen zeer goed, dat het bij den inzender niet om

het geringe bedrag gaat. Laat hij gerust aannemen, dat dit bij den tandarts evenmin het geval is.

Wij willen te Uwer informatie hieraan nog het volgende toevoegen: De Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde heeft zich van dit soort vragen, die zich natuurlijk wel vaker voordoen, terdege rekenschap gegeven en zij heeft ze onder meer onder de oogen gezien bij het vaststellen van een Codex voor Beroepsethiek, niet van het standpunt van persoonlijk belang of van een eng standsbelang. Bovendien stelt deze Maatschappij bepaalde organen, de Afdelingsraden, beschikbaar om op verzoek van beide partijen elke concrete kwestie te onderzoeken en daarin uitspraak te doen.

Wij hebben U deze uitvoerige mededeelingen verstrekt, niet om dit alles in Uw blad op te nemen, het zou waarschijnlijk wel wat veel worden. Maar zooals U schrijft, om U in staat te stellen behoorlijk gedocumenteerd te antwoorden, en meer dan wat een willekeurige lezer ervan denkt, is er ons aangelegen, wat de Redactie van een blad als het Uwe, met zijn grooten invloed, denkt van gedragingen van een onzer beroepsgeenooten, welke in principe door onze organisatie uitdrukkelijk gesanctioneerd worden.

Voor de Commissie voor Beroepsethiek,

J. SANDERS Ez., Voorzitter.

LINE DE BEER—VAN ESSEN, Secretaresse.

UIT DE TWEEDE KAMER

26 November 1935.

Begroeting Sociale Zaken.

De heer Vos: Ten slotte zou ik een enkele opmerking willen maken over het eeuwige vraagstuk van de tandtechnici. Ook daar zien wij een zeer onbevredigenden toestand. Wanneer wij niet een zeer trieste voorgeschiedenis van deze materie hadden gehad, zou ik den Minister willen vragen om kort en goed een einde te maken aan alle beunhazerij op dit gebied van de tandheelkunde, maar dat kan niet. Reeds vóórdát ik het voorrecht had lid van deze Kamer te zijn, was er op dit gebied het een en ander geschied. Wij hebben in de laatste jaren herhaaldelijk te maken gehad met het lot van die tandheekkundigen, die ten deele een zekere bevoegdheid hebben gekregen, en ook met hen, die die bevoegdheid niet hebben kunnen verkrijgen nadat er een examen in Utrecht was afgenomen.

In dezen tijd heb ik geen behoefte meer slachtoffers te maken dan strikt noodzakelijk is, en ik kan mij er mede vereenigen, dat de grootst mogelijke clementie tegenover die groep wordt betracht; dat wordt gedaan en ik heb geen behoefte, den Minister op te zetten tot krachtdaden met betrekking tot deze categorie. Maar iets anders is het met betrekking tot hen, die zich daarna hebben gevestigd, en dat is het groote euvel. Ik zou haast zeggen: ik kan het dezen Minister niet kwalijk nemen, maar ik neem het wel de Regeering kwalijk, dat zij daaraan niet op krachtige wijze een einde heeft gemaakt. Nieuwe, onbevoegde tandheekkundigen zijn als paddestoelen uit den grond verzezen; er heeft een schaamteloze reclame plaats op dit gebied; weekbladen in de provincie staan vol met advertenties, waarin getracht wordt de goegemeente te trekken. Daaraan moet een einde worden gemaakt. Wanneer tegenover die oude groep groote clementie wordt betracht, heb ik daar vrede mee, maar met deze groep mag m. i. niet de minste consideratie worden betracht. Er moet een eind komen aan die beunhazerij en ik zou den Minister dan ook instantelijk willen verzoeken, wil hij op den duur niet tot nieuwe moeilijkheden komen, om zijn bijzondere aandacht aan dit vraagstuk te geven.

Dezer dagen heb ik kennis genomen van een vonnis van een van de Zuidhollandsche rechtbanken tegen een tandheekkundige van de cate-

gorie, die na examen in Utrecht zekere bevoegdheden heeft verkregen.

Een tandheelkundige, die dus een zekere bevoegdheid verkregen heeft is veroordeeld, omdat hij een kies getrokken had, zonder te voren met zijn cliënt te hebben gesproken over het plaatsen van de een of andere prothese. Had hij dat wel gedaan, dan had hij gerust mogen trekken. Dat is toch een toestand, waar men eenvoudig niet bij kan; dat is een mate van rechtsonzekerheid, die toch in ons land niet mag bestaan, en ik zou den Minister willen vragen, zijn ambtgenoot van Justitie te willen uitnoodigen, aan de parketten precies te willen aangeven de grenzen, waarbinnen krachtens de wet deze categorie van tandheelkundigen zich dient te bewegen.

De Minister begrijpt wel, waarom het gaat, en ik hoop dan ook, dat hij bereid zal zijn, aan mijn vriendelijken aandrang gevolg te geven.

Mevrouw de Vries—Bruins: Het tweede punt, waarover ik iets wil zeggen, is de quaestie van de tandtechnici. Daaromtrent heeft de Minister het standpunt ingenomen, dat deze zaak in de Kamer afgehandeld is, dat er een wettelijke regeling is en dat hij zich aan die wettelijke regeling wil houden. Dit standpunt doet mij veel genoegen; het is het eenige normale standpunt.

Nu heb ik er mij wel over verbaasd, dat de heer V o s een tweeslachtig standpunt inneemt en zegt: laat de menschen, die een beetje onbevoegd zijn, loopen en laat degenen, die geheel onbevoegd zijn, vervolgen. Ik weet niet wat hij met die onderscheiding bedoelt.

Ik zou zeggen: wetsovertreding is wetsovertreding. Wanneer het een geringe overtreding is, krijgt men een lichte straf, anders een zwaardere.

De heer V o s heeft ook gesproken over oude en jonge onbevoegden. Degenen, die vóór 1913 gevestigd waren en niet voor het examen geslaagd zijn, zijn ook onbevoegd. De heer V o s schijnt deze groep niet te willen vervolgen.

De heer V o s: Ik heb er geen bezwaar tegen, dat dezen clement worden behandeld.

Mevrouw de Vries—Bruins: Ik geloof, dat wij hier niet zulke strenge rechters hebben, maar wetsovertreding is wetsovertreding, zou ik zeggen, en bij geringe overtreding moet een geringe, maar bij een belangrijke overtreding moet een zware straf worden opgelegd. Zoo staat de zaak nu eenmaal.

Nu de vraag, of men tandheelkundigen, die hun boekje te buiten gaan, moet laten gaan. De heer V o s wil daarvoor bepaalde voorschriften geven, maar ik geloof, dat de wet op dit punt nogal duidelijk is; als men een kies moet trekken als voorbehandeling voor een prothese, dan mag men het doen en anders niet. Dit is de wet. Dwaas, zooals de heer V o s zegt, vind ik het eveneens. Ik heb niet vóór deze wet gestemd en weet niet, of de heer V o s er vóórgestemd heeft. Ik voel voor deze bepalingen niet, omdat ik overtuigd ben, dat deze menschen werk verrichten, waarvoor ze niet bekwaam zijn. Dat de technici voortdurend blijven hameren

op hetzelfde aambeeld, is heel begrijpelijk. In de eerste plaats verdienen ze als niet bevoegd tandarts soms meer dan als tandtechnicus en verder hebben ze een zaakgelastigde, die de zaak aan den gang moet houden. Het is dus heel begrijpelijk, dat zij blijven aanhouden, maar ik blijf staan op het standpunt, dat de wet moet worden nageleefd en dat ontduiking gestraft moet worden. Er zit niets anders op; daarvoor hebben wij nu eenmaal wettelijke bepalingen.

Het derde punt, waarover ik wil spreken, is de quaestie van de ziekenfondsen. Mejuffrouw K a t z en de heer V o s hebben gezegd, dat zij er eigenlijk geen prijs op stellen, dat de Minister zich bezig zal houden met de Ziekenfondswet. Ook in mijn fractie is eenige aarzeling omtrent deze zaak en wel omdat de Minister zegt, dat het zal moeten gebeuren zonder financieelen steun van het Rijk. Ik vrees, dat wij, wanneer de Minister op dat standpunt blijft staan, moeilijkheden zullen krijgen. Ik betreur dat; daarom zou ik den Minister willen vragen zich hiervan nog eens goed rekenschap te geven. Als hij met ons van meening is, dat het ziekenfondswezen geordend moet worden, dat er dan een regeling moet komen met steun van het Rijk. Als dat niet gaat, zou men misschien nu de wet kunnen behandelen en dan met de invoering wachten. Mijn fractie is van meening, dat de tijdsomstandigheden invoering van de wet wel buitengewoon moeilijk maken.

De heer J. t e r L a a n: Mijnheer de Voorzitter! Ik heb het woord gevraagd, om slechts een paar opmerkingen te maken, nl. om een enkel woord te zeggen over de tandtechnici, een groep van personen, die herhaaldelijk in deze Kamer een punt van bespreking heeft uitgemaakt.

In het Voorloopig Verslag wordt o.m. gezegd, na opmerkingen, die voor deze groep pleiten:

„Vele andere leden meenden, dat de Regeering ten behoeve van deze menschen reeds heeft gedaan wat mogelijk was.”

In de Memorie van Antwoord deelt de Minister mede, dat hij het met die vele andere leden eens is, en ook hij meent, dat de Regeering heeft gedaan voor deze menschen, wat mogelijk was.

De vraag zou eigenlijk moeten worden gesteld, waaruit dit dan bestaat. Bij de wet van 1929 is vastgesteld, dat er een redelijke oplossing zou komen. Daar was dus samenwerking tusschen de Regeering en de Staten-Generaal. De uitvoering van deze wet is zoo, dat het woord „kwaadwillige sabotage” hiervoor toch werkelijk niet te sterk is. Wanneer men dit kan constateeren en men leest dan, dat er voor deze menschen gedaan is, wat redelijkerwijze verwacht kan worden, lijkt het mij toe, dat die uitslating niet in overeenstemming is met de feiten. Het gaat op het oogenblik om een groep, die vóór 1913 zelfstandig werkzaam was, die op grond daarvan een visum heeft gekregen, dat zij later heeft moeten missen. Het gaat niet om groepen, die zich nadien als zelfstandige tandtechnici hebben gevestigd, maar alleen en uitsluitend om deze groep.

Het komt mij voor, dat een nieuw opgetreden bewindsman als deze Minister natuurlijk een groot aantal problemen vindt bij zijn optreden, die zijn aandacht ten volle spannen, en dat het ook aan te nemen is, dat

hij uiteraard ondergeschikte dingen als deze zaak niet in al hun consequenties kan nagaan in zoo korten tijd. Het gaat niet om een groot aantal personen, maar om een kleine groep, die bepaalde aanspraken mag laten gelden.

Ik zou den Minister willen vragen, zich niet te blijven stellen op het star afwijzende, m. i. onjuiste standpunt, maar mede te deelen, dat hij bereid is voor deze kleine groep — het betreft, meen ik, nog 47 personen — de zaak nog eens in nadere overweging te nemen. Wanneer hij dit doet, spreek ik er op het oogenblik niet verder over.

Minister Slingenbergh. Mijnheer de Voorzitter! Een buitengewoon trieste aangelegenheid is die van de tandartsen, de tandheelkundigen en de tandtechnici.

Verscheidene geachte afgevaardigden, door de goedheid hunner harten bewogen, hebben een pleidooi gehouden voor de groep die het visum gehad heeft, maar aan wie het weer ontnomen is, en die later aan een examen zijn onderworpen en daarvoor niet zijn geslaagd, en nu weer trachten langs wettelijken weg de bevoegdheid te krijgen. Ik heb in de laatste dagen nagekeken de geschiedenis van deze aangelegenheid, en mij is gebleken, dat op verschillende wijzen er maatregelen zijn genomen, om te trachten deze mensen wederom het visum te verschaffen, dat zij gekregen hadden naar aanleiding van een naar de Kamer meende onjuiste toepassing van de wet van 1925. Er is toen een beoordeeling gekomen krachtens de wet van 1926; voor dat onderzoek hebben zich aangemeld 155 personen. Na onderzoek werden er op advies van de commissie 37 toegelaten en 118 afgewezen. Wederom kwam de aangelegenheid in de Kamer ter sprake en toen is er een examen gehouden, waarvoor zich aanmeldden 150 personen; van die 150 werden er tot het examen toegelaten 124; na afgelegd examen werden er 47 toegelaten, 58 afgewezen; 19 trokken zich terug. De afgewezenen hebben nogmaals geprobeerd bij de Kamer een bevoegdheid te verkrijgen. De Kamer meende, dat er nadere inlichtingen moesten worden verstrekt door de Regeering; de Regeering heeft die verstrekt, en er is nog een onderzoek ingesteld naar de wijze, waarop dat examen heeft plaats gehad. De Kamer heeft den Minister ten slotte voor de verstrekte inlichtingen dank gezegd in 1933, en ik meen, dat daarmee de zaak, wat de Regeering betreft, is afgedaan. Ik kan er dan ook niet in toestemmen, dat het verzoek van den heer Vos zou worden ingewilligd, om tot het Departement van Justitie te zeggen: licht nu maar een klein beetje de hand met deze mensen. Een wet is nu eenmaal een wet, en wanneer iemand een wettelijke bevoegdheid moet hebben om een bepaald beroep uit te oefenen, en hij heeft die bevoegdheid niet, dan is het woord aan den Minister van Justitie en aan zijn justitieele ambtenaren om het noodige toezicht uit te oefenen, om te zorgen, dat de wet wordt toegepast en goed uitgevoerd.

Ik persoonlijk heb met de verschillende groepen van deze personen contact gehad; zij kwamen al heel spoedig op audientie; ik heb hen te woord gestaan en ik heb hen vrijelijk laten uitspreken. Ik heb hun gezegd, dat ik hun zaak zou onderzoeken. Nu heb ik gemerkt, dat op de openbare

vergadering uitingen zijn gedaan, die ten aanzien van die audientie van veel verdere strekking zijn dan ik ooit heb bedoeld te uiten en ook verder dan ik mij geuit heb. Ik heb hier vóór mij een circulaire van de Nederlandsche Tandtechnische Vereeniging, uitgaande van het hoofdbestuur van die vereeniging, waarin wordt gezegd, dat ik tal van toezeggingen heb gedaan in die audientie. Ik heb één ding gezegd, en al het andere, dat hierin staat, blijft voor rekening van hen, die dezen brief hebben onderteekend. Ik heb één ding gezegd, nl., dat ik wel eens zou willen weten, om hoeveel menschen het nu eigenlijk gaat, en toen is mij gebleken, uit hetgeen die groep van tandtechnici mij heeft toegezonden, dat er nu langzamerhand 300 à 400 tandtechnici zijn opgestaan in het land, die rustig het beroep uitoefenen, waarvoor zij geen bevoegdheid hebben.

Mevrouw B a k k e r—N o r t zegt nu, dat zij niet voor die menschen gepleit heeft. Ik heb het ook niet speciaal over hetgeen mevrouw B a k k e r—N o r t gezegd heeft. Ik weet, dat die gedachte afgevaardigde alleen een betoog heeft gehouden voor die groep van 45. Maar zoo is op het oogenblik de toestand. Die 300 à 400 menschen wenschen nu ook nog, dat op hen een bepaalde wettelijke voorziening wordt toegepast. Ik kan geen ander standpunt innemen dan dat de zaak van de tandtechnici voor de Regeering is afgedaan en dat het woord is aan de justitie, om te beoordeelen of al dan niet overtredingen plaats vinden in dit verband.

Een ander speciaal onderwerp, dat aan de orde is geweest, betrof het nog steeds bij de Kamer hangende wetsontwerp op de ziekenfondsen. Naar aanleiding van een vraag in het Voorloopig Verslag heb ik geantwoord, dat ik bereid was om het wetsontwerp, dat er ligt, wederom op te nemen, na te gaan of het wijzigingen zou hebben te ondergaan en daarna te overwegen of er een aannemelijk wetsontwerp zou kunnen worden gemaakt, dat bij de Kamer zou kunnen worden ingediend. Ik heb tot mijn leedwezen slechts bij één spreker adhaesie gevonden — ik zeg hem daarvoor dank —, nl. bij den geachten afgevaardigde den heer Steinmetz, maar verschillende andere geachte afgevaardigden, nl. Dr. V o s, mejuffrouw K a t z en mevrouw d e V r i e s—B r u i n s, hebben, hetzij in vrij positieven, hetzij in aarzelenden zin, gezegd: begin er toch eigenlijk maar niet aan, want in de tegenwoordige tijdsomstandigheden, wanneer er geen bijdrage wordt gegeven door het Rijk, is het heel moeilijk, dit vraagstuk op te lossen, want de ziekenfondsen hebben het al zoo moeilijk en een hoogere contributie zullen de leden niet kunnen betalen. Ik geloof niet, dat de zaak zoo gesteld moet worden. Wanneer ik dit wetsontwerp in nadere studie zal gaan nemen — ik hoop nog, dat ik daarmee een bepaald resultaat zal kunnen bereiken —, is de bedoeling veeleer om dat wetsontwerp te maken tot een wetsontwerp van ordening. Er is op het oogenblik bij sommige ziekenfondsen in velerlei opzicht — men kan er niet anders dan lof voor hebben — een buitengewoon goede regeling. Er zijn groote ziekenfondsen, die zich uitstekend hebben ingericht op het doel, dat zij beoogen en die dat doel ook uitstekend uitoefenen, maar daarnaast zijn er toch tal van beunhazerijen op dit gebied, welke beter kunnen verdwijnen. Er is voorts een grooter vlak, dat bekeken

moet worden dan op het oogenblik de ziekenfondsen doen en kunnen doen. In dat opzicht geloof ik, dat er ook in medische kringen — ik meende te weten: ook in kringen van de groote ziekenfondsen — langzamerhand wel een stemming rijp is geworden om, zoo mogelijk, vrijwillig en anders langs den weg van een wettelijke regeling een soort samenwerking te verkrijgen tusschen de groote ziekenfondsen, tusschen de geneesheeren, apothekers, vroedvrouwen en tandartsen. Daarbij kunnen en zullen moeten worden geregeld de verschillende onderdeelen. Men zal, naar ik geloof, de kleine ziekenfondsen moeten doen verdwijnen. Er zullen eenige groote moeten overblijven. Vastgesteld moeten worden de honoraria voor de geneesheeren, die natuurlijk niet in iedere gemeente dezelfde kunnen zijn, maar waaromtrent advies zal moeten worden uitgebracht door verschillende districtsorganisaties. Vastgesteld moet worden wat de apothekers in rekening kunnen brengen voor hun medicamenten, de honoraria van vroedvrouwen, tandartsen, enz. Vastgesteld moet ook worden de verhouding tusschen de ziekenfondsen enerzijds en de geneesheeren, apothekers, enz. anderzijds, waarbij de onafhankelijkheid van de geneesheeren moet worden gewaarborgd. Ik zou willen probeeren — ik hoop, dat de Kamer mij daartoe de gelegenheid zal willen geven — om dat geheele vraagstuk in één wet te regelen.

De geachte afgevaardigde de heer *Steinmetz* heeft gevraagd: wenscht gij een lichaam in te stellen, samengesteld uit die verschillende groepen van doctoren, apothekers, tandartsen, enz. en wilt gij daaraan een verordenende bevoegdheid geven, opdat deze samenwerking een beslissende bevoegdheid zal verkrijgen? Ik moet den heer *Steinmetz* daarop antwoorden, dat ik daaromtrent nog in twijfel verkeer. Of de toestand reeds zoover gevorderd is, dat de Regeering dit alles aan belanghebbenden zelf over kan laten ter beslissing, is een vraag, die ik nog niet in positieven zin beantwoord heb. De mogelijkheid kan bestaan, dat de wet zou bepalen, dat de Regeering de beslissende stem heeft, maar dat zij gehouden is om advies in te winnen bij de organisaties van die verschillende groepen. Ik weet niet in welken zin die overweging ten slotte zal uitvallen, maar ik wil den geachten afgevaardigde nog niet zeggen, dat bij voorbaat bij mij vaststaat, dat die groepsvertegenwoordiging een verordenende en beslissende bevoegdheid zal krijgen.

De geachte afgevaardigde mejuffrouw *Katz* heeft naar aanleiding daarvan gevraagd om in deze regeling ook te betrekken de vereenigingen voor ziekenverzorging. Die behooren er, naar deze geachte afgevaardigde zeide, ook bij. Ik wil natuurlijk gaarne dit vraagstuk onderzoeken. Ik kan daar op het oogenblik geen bepaald antwoord op geven, maar ik zal te zijner tijd met haar opmerkingen zeker rekening houden.

* * *

Het bovenstaande spreekt voor zichzelf en als alle teekenen niet bedriegen, is thans toch werkelijk het drama ten einde.

Tot welke verwarring dit alles in den loop der jaren aanleiding heeft gegeven, blijkt wel uit de door den Minister aangehaalde circulaire der technici, waarbij dezen werd voorgespiegeld, dat zij allen een Staats-

examen zouden kunnen doen met de bevoegdheid tot uitoefening der volledige tandprothese!

Men heeft het klaarblijkelijk bij het optreden van den nieuwen Minister maar weer eens geprobeerd; het antwoord laat echter aan duidelijkheid niets te wenschen over.

Ook over het Ziekenfondswezen heeft de nieuwe bewindsman belangwekkende dingen gezegd, ook hier zullen we hopen dat de „Ordening” eerst in onderling overleg zal kunnen geschieden, alvorens de Overheid gaat ingrijpen. Het laat zich aanzien dat dit ook werkelijk zal gelukken.

RED.

EEN PROTEST

Onderstaand adres werd door de onderteekearen verzonden :

Utrecht, 2 December 1935.

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal,

geven eerbiedig te kennen, ondergeteekenden, tandartsen en tandheelkundigen, leden der Commissie bedoeld in art. 1 van de Wet van 18 Mei 1929 (Staatsblad no. 257), (examen tandtechnici),

dat reeds meerdere malen door z.g.n. „gedupeerden”, dit wil zeggen, door afgewezen candidaten, bovenbedoelde Commissie ten laste werd gelegd, dat zij hare taak niet naar behooren had vervuld,

dat eveneens reeds meerdere malen deze beschuldiging na ingesteld onderzoek door den betrokken Minister ongegrond werd verklaard,

dat ook thans weer door den Heer Druif c.s. een adres is ingediend, waarin wordt uitgegaan van een veronderstelde tekortkoming der Examen-Commissie ;

dat zij legendevorming in dit opzicht wenschen tegen te gaan en daarom, zonder uitzondering, hiertegenover plaatsen hun stellige verzekering, dat het examen in kwestie op conciliante en op volstrekt eerlijke wijze is afgenomen, en

dat zij opkomen tegen pogingen tot het aanranden van hun goeden naam.

't Welk doende enz.

Zoo voor zich zelve en als gemachtigde van zijn mede-Commissieleden :

B. R. BAKKER.

Voorzitter der
Examen-Commissie.

De tandartsen :

W. A. BECKER.
LOURENS BOSCH
J. A. BOOMSMA.
D. A. C. v. d. HOORN.
P. M. PARMET.
H. M. SPECKMAN.
C. VERLOOP.
L. M. WILLEMSE.

De tandheelkundigen :

J. F. BOLLIN.
F. J. DETERMAN.
F. L. VAN HILST.
J. J. HOLZAPFEL.
K. KLEIN.
E. J. OFFERHAUS.
A. VAN RAAP.
H. C. B. STALLER.
C. TOLMEYER.